

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

466

Vragen van de leden **Paternotte** en **Bamenga** (beiden D66) aan de Minister en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *de situatie in Soedan* (ingezonden 4 november 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Buitenlandse Zaken) en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (ontvangen 24 november 2025).

Vraag 1

Deelt u de zorgen over de situatie in El Fasher, waar de Rapid Support Forces (RSF) de macht hebben gegrepen en in slechts een week al tienduizenden burgers hebben vermoord?

Antwoord 1

Het kabinet is bekend met de berichtgeving over het geweld tegen burgers in El Fasher en omliggende gebieden in Soedan en deelt de zorgen hierover.

Vraag 2

Bent u, zoals de Amerikaanse regering reeds in januari van dit jaar deed, bereid de acties van de RSF te bestempelen als genocide? Zo nee, waarom niet?¹

Antwoord 2

Genocide is een uiterst serieuze kwalificatie en daarom zijn we in de regel terughoudend om situaties als genocide te kwalificeren. Om genocide vast te stellen, moet aan alle elementen van de juridische definitie van genocide uit het Genocideverdrag worden voldaan: het aantonen van één of meerdere handelingen uit het Genocideverdrag én van genocidale opzet. Hierbij geldt een hoge bewijslast en is grondig feitenonderzoek noodzakelijk. Daarom zijn uitspraken van internationale gerechts- en straffhoven, eenduidige conclusies volgend uit wetenschappelijk onderzoek, of vaststellingen door de VN-Veiligheidsraad voor het kabinet zwaarwegend bij het kwalificeren van dergelijke handelingen als genocide.

¹ Volkskrant, 7 januari 2025, (<https://www.volkskrant.nl/buitenland/vs-bestempelen-acties-van-de-paramilitaire-rsf-in-soedan-als-genocide~b9bedf79/>)

Vraag 3

Welke mogelijkheden voor sancties jegens de RSF ziet u nog? Bent u bereid alles op alles te zetten deze sancties op te leggen, waar mogelijk in internationaal of Europees verband, maar indien nodig met een groep gelijkgestemde landen?

Antwoord 3

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in november zijn sancties aangenomen tegen Abdelrahim Hamdan Dagalo, de tweede man binnen de RSF en broer van Hemedti, leider van de RSF. Conform de motie-Piri c.s. (21 501-02, nr. 3278) en motie-Piri (21 501-02, nr. 3279) heeft Nederland tijdens de Raad gepleit voor aanvullende sancties tegen verantwoordelijken voor de oorlog, zowel binnen als buiten Soedan, en inclusief de strijdende partijen op het hoogste niveau.

Vraag 4

Bent u bekend met het feit dat zowel uit de Verenigde Staten (VS) als uit het Verenigd Koninkrijk (VK) wapens worden geëxporteerd naar de Verenigde Arabische Emiraten, waarvan bekend is dat deze wapens ook in handen van de RSF vallen?^{2, 3}

Antwoord 4

Het kabinet is bekend met de berichtgeving hierover.

Vraag 5

Heeft u uw collega's uit de VS en het VK hierop aangesproken? Zo nee, bent u bereid met hen in overleg te treden hierover?

Antwoord 5

Nederland is met verschillende bondgenoten in gesprek over de situatie in Soedan. Die gesprekken omvatten een breed scala aan relevante thema's vanuit de gedeelde ambitie de situatie in Soedan te verbeteren.

Vraag 6 en 7

Deelt u de zorgen dat ook militaire goederen uit Nederland in handen van de RSF eindigen, gezien het feit dat Nederland sinds 2023 weer militaire goederen aan de Verenigde Arabische Emiraten levert? Welke garantie heeft u van de Verenigde Arabische Emiraten dat deze goederen niet in Soedan eindigen? Op welke manier controleert u dit?

Antwoord 6 en 7

Het kabinet toetst alle vergunningaanvragen voor de uitvoer van militaire goederen per geval en zorgvuldig conform het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexportcontrole (2008/944/GBVB), met onder andere specifieke aandacht voor het risico op omleiding van de goederen naar ongewenste eindgebruikers. Voor de afgegeven uitvoervergunningen naar de VAE is geen risico op omleiding van de betreffende goederen naar Soedan vastgesteld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om goederen ten behoeve van marineschepen met als eindgebruiker de VAE marine. Gelet op het feit dat er in Soedan geen sprake is van een maritiem conflict is het niet aannemelijk dat dergelijke goederen zouden worden omgeleid naar Soedan.

Vraag 8

Op welke manier zet u druk op de Verenigde Arabische Emiraten om geen wapens meer te leveren aan de RSF? Bent u bereid drukmiddelen in te zetten om deze leveringen te voorkomen en zo ja, welke?

² The Wall Street Journal, 28 oktober 2025, (<https://www.wsj.com/world/how-u-a-e-arms-bolstered-a-sudanese-militia-accused-of-genocide-781b9803>)

³ RTL, 1 november 2025, (<https://www.rtl.nl/nieuws/buitenland/artikel/5536021/de-rol-van-de-regio-de-oorlog-van-soedan-verenigde-arabische>)

Antwoord 8

Het kabinet heeft conform motie-Ceder c.s. (21 501-02, nr. 3276) tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in november gepleit voor engagement vanuit de EU met externe actoren, inclusief in de context van EU-GCC relaties. Daarnaast spreekt Nederland binnen de brede bilaterale relatie met de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) ook over de situatie in Soedan, zowel op politiek als hoog-ambtelijk niveau. Zo sprak de Minister van Buitenlandse Zaken op 19 november jl. met de Minister van Buitenlandse Zaken, Sheikh Abdullah bin Zayed Al Nahyan, waar aandacht is gevraagd voor de situatie in El Fasher en het belang is onderstreept om te komen tot een einde aan het geweld. Inzet van de gesprekken is constructief engagement met de VAE als een relevante actor die aangeeft bij te willen dragen aan een einde van het conflict. De VAE maakt onderdeel uit van het Quad initiatief – een samenwerkingsverband met de Verenigde Staten, Saoedi-Arabië en Egypte. De Quad heeft in een verklaring in september jl. opgeroepen tot een wapenstilstand en noemde een einde aan externe militaire steun cruciaal voor het beëindigen van het conflict. De Quad spreekt met beide partijen om een einde te maken aan het conflict.

Het is in algemene zin van belang om wapentoevoer en financiële stromen richting de strijdende partijen in te dammen, met als doel een eind te maken aan het geweld. Nederland pleit tot maatregelen hiertoe in EU-verband, waaronder bijvoorbeeld het oproepen tot een VN-wapenembargo voor geheel Soedan.

Nederland spreekt bovendien externe actoren aan op hun verantwoordelijkheid om geen handelingen te verrichten die het conflict voeden en om in te zetten op de-escalatie, naleving van het humanitair oorlogsrecht en ongehinderde humanitaire toegang.

Vraag 9

Bent u bereid een extra financiële en/of personele inzet te leveren ten behoeve van waarheidsvinding in Darfur en andere delen van Soedan?

Antwoord 9

Nederland is augustus jl. toegetreden tot de kerngroep van landen (bestaande uit het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Noorwegen en Ierland) die zich inzet voor de verlenging van de resolutie over het mandaat van de Independent International *Fact Finding Mission for the Sudan* (FFM). Op 6 oktober jl. is deze resolutie aangenomen en is het mandaat van de FFM met een jaar verlengd. Nederland levert hiermee een extra inspanning om ervoor te zorgen dat dit instrument voor Soedan behouden blijft en dat schendingen van het humanitair oorlogsrecht worden gedocumenteerd.

Op vrijdag 14 november jl. heeft in de Mensenrechtenraad, op verzoek van de Soedan-kerngroep waar Nederland deel van uitmaakt, een sessie plaatsgevonden over de mogelijke misdaden tegen burgers in en om El Fasher. De Minister van Buitenlandse Zaken heeft hierbij het belang van waarheidsvinding benadrukt en opgeroepen tot naleving van het internationaal humanitair recht, het VN-wapenembargo en het waarborgen van voldoende humanitaire hulp.

Het is niet mogelijk voor individuele VN-lidstaten om onafhankelijke onderzoekscommissies, zoals de FFM, rechtstreeks financieel te ondersteunen. Nederland zet zich er wel voor in dat binnen het reguliere VN-budget voldoende middelen worden gereserveerd voor dergelijke onafhankelijke onderzoeksmechanismen.

Nederland draagt sinds 2023, via partnerorganisatie *Justice Rapid Response* (JRR), bij aan het werk van de FFM. JRR heeft de FFM versterkt met juridische expertise op het gebied van gender en kinderrechten. Daarmee heeft Nederland, via JRR, bijgedragen aan het werk van de FFM, onder meer op het terrein van *conflict-related sexual violence* (CRSV).

Daarnaast steunt Nederland in 2025 het landenkantoor van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR) in Soedan met EUR 1,5 miljoen. Het landenkantoor documenteert, monitort en rapporteert over de mensenrechtensituatie in Soedan en ondersteunt daarmee indirect de werkzaamheden van de FFM.

Vraag 10

Welke steun levert Nederland momenteel aan journalisten in en rondom Soedan? Bent u bereid deze steun op te voeren?

Antwoord 10

Nederland steunt vanuit het centrale mensenrechtenfonds het werk van *Free Press Unlimited* en *Reporters Without Borders* via het *Safety for Voices*-subsidiekader. Deze organisaties bieden fysieke, juridische, digitale, financiële en psychosociale hulp aan journalisten in nood. Zij zijn wereldwijd actief, ook in Soedan.

Daarnaast biedt de post Khartoem voor een bedrag van EUR 1,85 miljoen ondersteuning aan lokale mensenrechtenverdedigers, waaronder journalisten, in nood via *DefendDefenders*. Ook wordt het onafhankelijke Soedanese nieuwsplatform Radio Dabanga ondersteund met EUR 750.000. Tot slot ondersteunt Nederland het OHCHR-kantoor met EUR 2 miljoen om de mensenrechtensituatie in Soedan te versterken, onder meer door netwerken van journalisten te ondersteunen.

Vraag 11

Welke humanitaire hulp levert Nederland momenteel aan Soedan en specifiek de vluchtelingenkampen in de omgeving van Noord-Darfur? Bent u bereid deze hulp te verstevigen, met name op het gebied van medische zorg en voedsel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Zoals eerder gecommuniceerd aan uw Kamer in de Kamerbrief Humanitaire situatie Soedan en specifiek El Fasher (d.d. 24 september 2025, 29 237, nr. 234) ondersteunt Nederland humanitaire organisaties die in Soedan werkzaam zijn bij het adresseren van de meest urgente noden, inclusief medische zorg en voedselvoorziening in de vluchtelingenkampen in Noord-Darfoer, zoals in Tawila. Dit gebeurt via flexibele financiering aan de belangrijkste VN-organisaties (waaronder het Wereldvoedselprogramma (WFP) en UNICEF) en de Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging, evenals via financiering specifiek voor Soedan (via de *Dutch Relief Alliance* en het VN-landenfonds *Sudan Humanitarian Fund* (SHF)). De Nederlandse wijze van voorfinancieren geeft hulporganisaties de ruimte om snel en flexibel te reageren op crises zoals deze, en waar nodig en mogelijk hun inzet te intensiveren.

Sinds de inname van El Fasher, de wreedheden die daar plaatsvinden en de stroom mensen die de stad ontvluchten, heeft het *Central Emergency Response Fund* (CERF) van de VN USD 20 miljoen beschikbaar gesteld voor humanitaire hulp aan de getroffen bevolking en vluchtelingen. Daarnaast heeft het SHF in 2025 reeds USD 48 miljoen gealloceerd voor humanitaire hulp in zowel Kordofan als Darfoer. Nederland is voor zowel het CERF als het SHF een van de belangrijkste donoren.

Vraag 12

Kunt u deze vragen binnen een week beantwoorden?

Antwoord 12

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.